

Sotsiaalkaitseministri 29. märtsi 2023. a käskkirjaga nr 53 kinnitatud toetuse andmise tingimuste „Laste ja perede toetamine“ muutmise seletuskiri

I. Sissejuhatus

Toetuse andmise tingimuste (edaspidi TAT) muudatusega edendatakse lastekaitsetööd toetavate IT-lahenduste arendustegevusi, võimaldades ellu viia ohvriabi pakkumise ja elatisabi menetlemisega seotud arendusi, mis aitavad kaasa TAT üldeesmärkide saavutamisele. Lisaks tehakse paar tehnilist täpsustust rakendussätetes.

Käskkirjaga väheneb halduskoormus elluvijale ja partneritele, kuna kaob kohustus esitada rakendusasutusele igakuiseid eelarve täitmise aruandeid.

Käskkirja ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonna välisprojektide juht Kristi Suur (tel 5787 2189, kristi.suur@sm.ee) ja välisvahendite osakonna nõunik Jüri Lössenko (tel 5913 7882, jyri.lossenko@sm.ee). Käskkirja juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (tel 626 9128, piret.eelmets@sm.ee).

Märkused

Käskkiri ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, võrreldes kehtiva TAT-ga andmete kogumises muudatusi ei tehta.

Muudatuste ettevalmistamisel on olnud kaasatud TAT partnerid Sotsiaalkindlustusamet ning Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus.

Seletuskirjas on kirjeldatud ainult käskkirjas nimetatud TAT muudatusi.

II. TAT muudatuste sisu

Punktiga 1 täpsustatakse TAT punkti 2.5 sõnastust nii, et punktis oleks selgelt kirjas, et IT-arendused hõlmavad ka ohvriabi teenuse pakkumiseks vajalikke arendusi. Samuti lisatakse elatisabi menetlemisega seotud arendustööd, millega tehakse muudatused taotluste ja otsuste funktsioonides. Muudetakse seda, kuidas otsused jõuavad võlgnikuni ja kuidas menetletakse regressinõudeid ning uuendatakse iseteeninduse infot ja tööprotsesse. Muudatus on vajalik, kuna muutub kohtumenetlusaegse elatisabi maksmise elatisnõude riigile ülemineku käsitus.

Punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks TAT punkt 7.2.5, sest selles nimetatud eelarve täitmise aruande esitamise järele puudub vajadus ja vastavat infot on võimalik saada elluvijat vähem koormaval viisil.

Punktiga 3 täpsustatakse, et lisaks TAT eelarvele ei loeta TAT muutmiseks punkti 9.1 tähenduses ka tegevuskava esitamist ja muutmist, mis ei sisalda toetuse edasiandmist sisaldavaid tegevusi, ja eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist.

Punktiga 4 sätestatakse, et TAT eelarve ja tegevuskava esitamisel ning muutmisel ja eeldusel, et TAT kogutoetuse summa ei muutu, ei ole vaja punkti 9.8 kohast kooskõlastamist.

Punktiga 5 asendatakse TAT lisa 1 „TAT finantsplaan eelarve kulukohtade kaupa“ ja lisa 2 „TAT tegevuste detailne kirjeldus“ uute lisadega. Tegevuskavas täiendatakse IT-arenduste kulusid ja kirjeldatakse täpsemalt elatisabi IT-arendusega seotud tegevust ning täpsustatakse tegevuse 2.7.2 juures Perepesade lepingu sõlmimise aega. Eelarves tõstetakse osa sisutegevuse personalikulu tegevuse 2.3.1 alt tegevuse 2.7.1 alla ning osa sisutegevuse kulu tegevuse 2.2.2 alt IT-arenduste ehk tegevuse 2.5.2 alla. Samuti korrigeeritakse 2025. aasta kulud tegelikele 2025.

aasta tekkepõhistele kuludele vastavaks, muutes vastavalt 2027. eelarvet. Eelarve kogusumma ei muutu.

Punkti 6 kohaselt jõustuvad muudatused tagasiulatuvalt alates 01.06.2026. Tagasiulatuva jõustumine on vajalik võimaldamaks IT-arendustega alustamist juba TAT muudatuse menetlemise ajal ning et arendused saaks teostatud õigeaegselt ühes õigusruumi muudatustega, mis mõjutavad kohtumenetlusaegse elatisabi saajaid ehk lapsi ja neid kasvatavaid vanemaid.

III. TAT vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013.

IV. TAT muudatuste mõju

Muudatuse tulemusena saab teha infosüsteemides STAR ja SKAIS ühekordsed sisulised kohandused, et muuta elatisabiga seotud taotlusvorme ja haldusaktide loogikat, muuta regressnõuete tekkimise ja menetlemise funktsionaalsust ning ümber kujundada otsuste edastamine. Samuti annab muudatus võimaluse ajakohastada iseteeninduse info ja töövood, et need vastaksid uuele lihtsustatud lähenemisele, millega Eestis muutub kohtumenetlusaegse elatisabi õiguslik käsitus. Edaspidi käsitletakse seda selgemalt toetusena, mitte riigile üle mineva nõudena.

V. TAT muudatuste jõustumine

Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.06.2026.

VI. TAT muudatuste kooskõlastamine

Eelnõu edastati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ja Kliimaministeeriumile ning e-posti teel Riigi Tugiteenuste Keskusele, Euroopa Komisjonile ja ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonile. Eelnõu edastati arvamuse avaldamiseks ka Sotsiaalkindlustusametile, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele ja Tervise Arengu Instituudile. Sotsiaalkindlustusamet kooskõlastas eelnõu tähelepanekutega, millega arvestati. Ülejäänud osapooled kooskõlastasid eelnõu vaikimisi.